77 වන අයවැය කථාව

2023

2022 නොවැම්බර් 14 දින

ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුව

2023 අයවැය කතාව

ශ්‍රී ලංකාව - නව ආරම්භයක් කරා

ප්‍රවේශය

ගරු කථානායකතුමනි,

ගෙවුණු මාස කීපය තුළ අප ගත් වෙහෙසකර සහ දුෂ්කර ක්‍රියා පිළිවෙත් නිසා, ආර්ථික අගාධයෙන් ගොඩ ඒමේ මාර්ගයට ආලෝකයක් වැටී තියෙනවා. දවස් ගණන් පෝලිම්වල හිටපු, තැන් තැන්වල පදිංචිවෙලා අරගල කරපු යුගය පසුකර, දුක්කරදර යම් ප්‍රමාණයකට සමනය වුණු සැනසිලිදායක යුගයකට අපි ළඟාවෙලා තියෙනවා.

මේ වනවිට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමග සාකච්ඡා පැවැත්වෙනවා. ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම පිළිබඳව චීනය සහ ඉන්දියාව සහ අනෙකුත් ණය දෙන රටවල් සමඟ අදහස් හුවමාරු කරගන්නවා. මේ සාකච්ඡාවලින් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට හැකි වෙතැයි අපට විශ්වාසයක් තියෙනවා.

පසුගිය කාලය තුළ අප අනුගමනය කළ ක්‍රියාමාර්ග නිසා උද්ධමනය යම් ප්‍රමාණයකින් පාලනය කර ගන්න පුළුවන් වුණා. ඒ වගේම රුපියල ශක්තිමත් වෙමින් පවතිනවා. මේ තත්වය දිගින් දිගටම පවත්වාගෙන යෑම අපේ බලාපොරොත්තුවයි. තව දුරටත් මේ පියවර ඔස්සේම ඉදිරියට යැමෙන්, ලබන අවුරුද්ද ඇතුළත ආර්ථික ස්ථාවරත්වය තහවුරු කරගැනීමට අපට පුළුවන්කම ලැබෙන බව මට විශ්වාසයි.

නමුත් එතැනින් සෑහීමකට පත්වෙන්නට අපට බැහැ. අප අලුත් ගමනක් ආරම්භ කළ යුතුයි.

පසුගිය අගෝස්තු මාසයේ අතුරු අයවැය යෝජනා ඉදිරිපත් කරමින්, මම සඳහන් කළේ මෙතෙක් අපේ රටේ පැවති ආර්ථික රටාව වෙනස් කරලීම සඳහා මූලික පදනම සකස් කිරීම අතුරු අයවැය යෝජනාවල අරමුණ බවයි. අද ඉදිරිපත් කරන 2023 අයවැය යෝජනා ඔස්සේ නව ලෝකයට ගැලපෙන නව ආර්ථිකයක් ගොඩ නැංවීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කරන බවත්, මම එහිදී සඳහන් කළා.

නිදහසින් පසුව අවුරුදු හැත්තෑපහක් ගෙවී යන අවස්ථාවේ, අපේ රට පත්ව ඇති තත්වය ගැන අපට සෑහීමකට පත්වෙන්න පුළුවන්ද? අපට වැරදුණේ කොතැනද? අප වරද්දා ගත්තේ කොතැනද?

මම ඉපැදුණේ නිදහස් ලංකාවෙ. ලංකාවට නිදහස ලැබිලා අවුරුද්දකට පස්සෙ. ඒ වෙනකොට ආසියාවේ සංවර්ධිතම ආර්ථිකය තිබුණේ ජපානයේ. ලංකාවේ අපි හිටියේ දෙවැනි තැන කියන එක ප්‍රසිද්ධ කරුණක්. අද ශ්‍රී ලංකාවේ ඒක පුද්ගල ආදායම ඇමෙරිකානු ඩොලර් 3,815 යි. ජපානයේ ඇමෙරිකානු ඩොලර් 39,285 යි.

මගේ තවත් පුද්ගලික අත්දැකීමක් මට සිහිපත් වෙනවා. 1991 අවුරුද්දේ, මම කර්මාන්ත ඇමති ධූරය දරන අවදියේ වියට්නාමයේ කර්මාන්ත ඇමතිතුමා ලංකාවට ආවා. අපේ විවෘත ආර්ථික ක්‍රමය පිළිබඳවත්, කාර්මීකරණ උපාය මාර්ග පිළිබඳවත් අධ්‍යයනය කරන්නට එතුමාට අවශ්‍ය වී තිබුණා. මම එතුමාව දැනුවත්

කළා. මහකොළඹ ආර්ථික කොමිසමේ නිලධාරීන් සමගත් සාකච්ඡා කරන්නට එතුමාට අවස්ථාව සලසා දුන්නා. 1995 වසර වන විට ලංකාවේ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 2.1 යි. වියට්නාමයේ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 1.3 යි. වියට්නාම් ඇමතිතුමා අපේ ක්‍රමවේදයන් හදාරා තමන්ගෙ රටට ගියා. අද තත්වය මොකද්ද? 2021 වසරේ දී වියට්නාමයේ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 109.4 යි. ලංකාවේ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 3.1 යි.

අපි ආපසු හැරී බලමු. පාට පාට දේශපාලන කණ්ණාඩි ගලවා බලමු. අපට වැරදුනේ ඇයි? අපට වැරදුණේ කොතැනද? අපට වැරදුණාද? එහෙමත් නැත්නම් අපි වරද්දා ගත්තාද?

අද අපේ රට ආදායම් ලබන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර කීපයක් තියෙනවා. එකක් වැවිලි ආර්ථිකය. ඊළඟට නිදහස් වෙළඳ කලාප. ඇඟළුම් කර්මාන්ත. සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ විදේශ රැකියා. එහෙම බලපුවාම නිදහසින් පසුව, රටට විදේශ ආදායම් ලබා ගත හැකි ප්‍රධාන මාර්ග කීපයක් විතරයි අපට නිර්මාණය කරගන්නට පුළුවන් වෙලා තියෙන්නෙ. එතැනින් එහාට මහා පරිමාණයේ විදේශ ආදායම් ලබන ක්ෂේත්‍රයන් අපට තවමත් නිර්මාණය කරගන්නට බැරිවුණේ ඇයි? මෙය අප විමසිල්ලෙන් සිතා බැලිය යුතු කරුණක්.

පසුගිය කාලය පුරා අපි උද්දාමයට පත්වුණේ, සතුටු වුණේ, අනාගතයට වැඩදායක කාරණා වෙනුවෙන්ද නැත්නම්, ඒ ඒ අවස්ථාවන්හි මතුපිටින් දකින්නට ඇති කාරණා වෙනුවෙන්ද? සාර්ථක පුද්ගලික ව්‍යාපාර ජනසතු කරද්දී ජනතාව සතුටු වුණා. නොමිලේ හාල් දෙද්දී ජනතාව සතුටු වුණා. එවැනි තීරණ ගත් ආණ්ඩු තාවකාලිකව ජනප්‍රිය වුණා.

මේ නිසා පාරට විදුලි ලාම්පුවක් සවි කිරීමෙන් අපි සෑහීමකට පත්වුණා. හැබැයි විදුලි උත්පාදනය වැඩි කිරීම ගැන අපි ගැඹුරු ලෙස කල්පනා කළේ නෑ.

ඇත්තෙන්ම රටක දීර්ඝ කාලීන සංවර්ධනයට පදනම් වෙන්නේ ජනප්‍රිය තීන්දුද? එහෙමත් නැත්නම් නිවැරදි තීන්දු ද? අපේ රටේ බොහෝ අවස්ථාවල සිද්ධවුණේ නිවැරදි තීන්දු වෙනුවට ජනප්‍රිය තීන්දු ගැනීමයි. අදත් බොහෝ අය උත්සාහ ගන්නේ ජනප්‍රිය තීන්දු ගැනීමටයි.

මේ ජනප්‍රිය තීන්දු සම්ප්‍රදායේ ප්‍රතිඵලය වුණේ මොකද්ද? සහන ආර්ථිකයක්, සහන මානසිකත්වයක් රට පුරා ගොඩ නැගීමයි. ජනතාව පුරුදු වී ඉන්නේ සහන ලබා ගැනීමටයි. ආණ්ඩු ක්‍රියා කරන්නෙත් ජනතාවට දියුණු වීමේ අවස්ථාවන් නිර්මාණය කරන්න නෙවෙයි. සහන ලබා දීමටයි.

එක්දහස් නවසිය පණස් ගණන් සිහිපත් කරමින් වරෙක ලීක්වාන්යූ මෙන්න මෙහෙම සඳහන් කළා. "සිංගප්පූරුවේ මම දුෂ්කර, එහෙත් නිවැරදි මාවත අනුගමනය කළෙමි. ශ්‍රී ලංකාවේ බණ්ඩාරනායක ජනප්‍රිය මාවත අනුගමනය කළේය."

මේ ජනප්‍රිය මාවතේ තව දුරටත් ඉදිරියට යෑමෙන් රටට අනාගතයක් නෑ. හැමදාමත් අනුන්ට ණය වෙමින්, සහන ලබා දුන්නා කියා රටට ඇතිවන සුගතියක් නෑ. ඉතින් අපි දැන්වත් මේ තත්වයෙන් මිදෙමු. අපේ චින්තන රටාවන් වෙනස් කරගනිමු.

ඒ නිසා අපි අලුතෙන් හිතමු. රට ඉදිරියට ගෙන යෑම උදෙසා අලුත් ප්‍රවේශයන් නිර්මාණය කරගනිමු.

1. 1977 ප්‍රවේශය

1.1 1977 දී ජේ ආර් ජයවර්ධන ආණ්ඩුව එතෙක් පැවති ආර්ථික චින්තනය වෙනස් කිරීමට සාධනීය පියවරක් ගත්තා. අසාර්ථකත්වයට පත්වී තිබූ සංවෘත ආර්ථිකය වෙනුවට වෙනස් මාවතක් තෝරා ගත්තා. සහන ලබා දීම වෙනුවට අවස්ථා ලබා දෙන ආර්ථිකයක් නිර්මාණය කළා. නොමිලේ සහල් ලබා දීම වැනි සංකල්ප සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත දැම්මා. ඒ වෙනුවට හැකියාවෙන්, දක්ෂතාවයෙන් ඉදිරියට යා හැකි නව අවස්ථාවන් නිර්මාණය කර දුන්නා. ආර්ථිකය විවෘත කළා. රට පිබිදුණා. දුප්පත්කම අඩුවුණා. මධ්‍යම පංතිය පුළුල් වුණා.

1.2 නමුත් 1977 නිර්මාණය කළ ආර්ථික පදනම වේගවත්ව ඉදිරියට ගෙන යන්නට හැකි වුණේ නෑ. සිවිල් අරගල වැනි පරිබාහිර සාධක ගණනාවක් හේතුවෙන් ඒ ගමන අඩපණ වුණා. කාලයට අනුකූලව අවශ්‍ය වෙනස්කම් සහ ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කෙරුණේත් නෑ.

1.3 රජයේ ආදායම් වැඩි කරගැනීම, විදේශ ආයෝජන ඉහළ නංවා ගැනීම වැනි කාර්යයන් වෙනුවට රජයේ වියදම් දරන්නට බැරිතරම් වැඩි කර ගැනීමට කටයුතු කෙරුණා. පාඩු ලබන රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් නඩත්තු කිරීමට විශාල මුදලක් වැය කළා. දේශපාලන වාසි වෙනුවෙන් අනවශ්‍ය වියදම් කන්දරාවක් කළා. මේ සියල්ල කළේ රටෙන් උපයන ආදායමෙන් නෙවෙයි. ලෝකයට ණය වෙමින්.

1.4 බුදුන් වහන්සේ සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයේ ණය ගැනීම් ගැන මෙවැනි අදහසක් දක්වා තියෙනවා. "ණය ගත යුත්තේ පරිභෝජනය සඳහා නොව ආයෝජනය සඳහායි." නමුත් අපි කළේ මොකද්ද? ලෝකයේ වෙනත් රටවල ජනතාව වෙහෙස මහන්සි වී උපයන මුදල්, ණයට ගනිමින් ඒවා අපේ පරිභෝජනය සඳහා වියදම් කිරීම. අපි දවසින් දවස අලස වුණා. හැමදේම ආණ්ඩුවෙන් ලබා ගැනීමට ජනතාව පුරුදු වුණා. හැමදේම ජනතාවට ලබා දෙන්න ආණ්ඩු කටයුතු කළා. අප කල්පනා කළේ අපෙන් රටට විය යුතු දේ ගැන නෙවෙයි. රටෙන් අපට විය යුතු දේ ගැන පමණක් හිතන සමාජයක් කෙමෙන් කෙමෙන් නිර්මාණය වුණා. අපි කළේ රටට ණය වෙමින් මඟුල් කනවා වගේ වැඩක්.

1.5 මේ නිසා 1977 ආර්ථික පදනමෙහි දිශානතිය සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් වුණා.

2. තරුණ පරපුරේ අපේක්ෂා

2.1 නිදහසින් පසු වසර 75 ක් තිස්සේම අපි ජාතික සම්පත් ආරක්ෂා කිරීම ගැන කතා කරනවා. ජාතික සම්පත් රැක ගැනීම ගැන උද්ඝෝෂණ කරනවා. සටන් වදිනවා. ඒත් ඇත්තටම අපි අපේ සැබෑ ජාතික සම්පත ආරක්ෂා කරගෙන තියෙනවාද? සැබෑ ජාතික සම්පත් වෙනුවෙන් අනාගතයක් නිර්මාණය කර දී තියෙනවා ද?

2.2 අපේ රටේ සැබෑ ජාතික සම්පත තරුණ පරපුරයි. ඒ තරුණ පරපුරට අධ්‍යාපන, සමාජ සහ ආර්ථික අවස්ථා නිර්මාණය කරදීම වෙනුවෙන් අප මෙතෙක් කර ඇති කාර්ය භාරය ගැන සෑහීමකට පත් වෙන්න

පුළුවන්ද? ඒ තරුණ පරපුර ආරක්ෂා කර ගැනීම උදෙසා අප නිසි කාර්ය භාරයක් කර ඇත්නම්, ඔවුන් රට හැර යන්නට පෝලිම් ගැහෙන්නේ ඇයි?

2.3 ජාතික සම්පත් කියන්නේ ත්‍රිකුණාමලේ තෙල් ටැංකි වැනි භෞතික දේවල් කියලායි බොහෝ දෙනෙක් හිතන්නෙ. එහෙම හිතලා ඒවායින් වැඩක් නොගෙන, දිර දිරා යද්දී පවා, රැකගෙන ඉන්නවා. මේ වෙද්දී අපි රාජ්‍ය ආයතන හා ව්‍යවසාය 420 ක් නඩත්තු කරනවා. මෙයින් ප්‍රධාන ව්‍යවසායයන් 52 ක වසරක පාඩුව රුපියල් බිලියන 86 ක්. මම තව දින දෙක තුනකින් මේ ආයතන ලැයිස්තුව පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා. මේ ආයතනවලින් වසර ගණනාවක් තිස්සේ රටට සිදුවෙලා තියෙන්නේ සුගතියක් ද? නැත්නම් අගතියක් ද?

2.4 ජාතික සම්පත් යැයි සිතාගෙන අපි මේ ආයතන සහ ව්‍යවසායන් ගැන අවධානය යොමු කරද්දී රටේ සැබෑ ජාතික සම්පත් ගැන අපේ අවධානය ගිලිහිලා ගිහින් තියෙනවා. තරුණ තරුණියන්ගේ බලාපොරොත්තු දියවෙමින් යනවා. සමහරු රට හැර යනවා.

2.5 මේ තරුණ තරුණියන් යහපත් හෙට දවසක් බලාපොරොත්තු වෙනවා. යහපත් රටක් බලාපොරොත්තු වෙනවා. උද්ඝෝෂණ, අරගල, වැඩ වර්ජන වැනි සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන ක්‍රමවේදයන්ගෙන් ඔබ්බට ගිය අලුත් ප්‍රවේශයක්, අලුත් වැඩපිළිවෙලක් බලාපොරොත්තු වෙනවා.

2.6 අද මහජන ගැලරිය දෙස බැලුවාම, තරුණ තරුණියන් සැලකියයුතු ප්‍රමාණයක් පැමිණ සිටින බව පේනවා. ඔවුන් සියළු දෙනා අපේක්ෂා කරන්නේ යහපත් හෙට දවසක්. උසස් සමාජයක්. ක්‍රමවේදයේ වෙනසක්.

2.7 අප නව ආර්ථිකය නිර්මාණය කරන්නේ මේ තරුණ තරුණියන් වෙනුවෙන්. ඔවුන්ගේ හෙට දවස වෙනුවෙන්.

3. ආර්ථිකයේ නව පදනම

3.1 1977 වසරේ නිර්මාණය කෙරුණු ආර්ථික පදනම දැන් වලංගු නැහැ. එය වර්තමානයට ගැලපෙන්නේ නෑ. එය දැන් කඩා වැටිලා. අපේ රටේ කලක් ක්‍රියාත්මක වූ සංවෘත ආර්ථිකය සේම 1977 නිර්මාණය කළ ආර්ථිකයත් අසාර්ථක වී හමාරයි. ඒ නිසා අප වර්තමානය ගැන අලුතින් සිතිය යුතුයි. සුගතපාල ද සිල්වා "මරාසාද්" නාට්‍යයේ දක්වන විදියට; කොට්ට උරයක් මෙන් කණපිට හරවා, අලුත් ඇහැකින් ලෝකය දෙස බැලිය යුතුයි.

3.2 වර්තමාන ලෝක ප්‍රවණතා වෙනස්. ලෝක ආර්ථික චින්තනය වෙනස්. ලෝක ආර්ථිකය හැසිරෙන ආකාරය වෙනස්. ඒ නිසා අන්න ඒ නව ප්‍රවණතාවන්ට ගැලපෙන ලෙස අපි අලුත් ආර්ථික පදනමක් සකස් කරගත යුතුයි.

3.3 පසුගිය දිනෙක සමාජ මාධ්‍ය ජාලා ඔස්සේ කියැවීමට ලැබුණු ලිපි දෙකකින් කොටස් දෙකක් ගෙනහැර දක්වන්නට මා කැමතියි. ගාමිණී වියන්ගොඩ මෙන්න මෙහෙම සඳහන් කරනවා.

3.4 "රට ගොඩනැගීමේ දිව ඔසුව තමන් අතේ ඇතැයි, ප්‍රශ්නයේ වලිගයෙන් අල්ලාගෙන යමෙකු කියන විට පරිස්සම් වන්න. තමන් බලයට පත් වූ සැණින් සොරුන් සහ දූෂිතයන් හිරේ විලංගුවේ දමන්නේ යැයි කීම එවැනි එක් ප්‍රවාදයකි. දූෂණයෙන් සහ නාස්තියෙන් තොර රටක් තමන් බිහි කරන්නේ යැයි කීම තවත් එවැනි ප්‍රවාදයකි. ඒ කාරණා සියල්ල රටක දියුණුවට අත්‍යවශ්‍ය වෙතත්, වර්තමාන ලංකාව ගොඩ දැමීමේ ප්‍රශ්නයට පිළිතුර ඇත්තේ ඊට වඩා සංකීර්ණ සහ දුෂ්කර පරාසයක බව අද නැතත් හෙට හෝ අප වටහාගත යුතුය."

3.5 චින්තන ධර්මදාස මෙන්න මෙහෙම සඳහන් කරනවා.

"මෙ හින්දා අපට සිද්ධ වෙනවා නැවත හිතන්න. අරගලය තියෙන්නෙ අපෙන් පිටත නෙවෙයි. ඒක තියෙන්නෙ අපි ඇතුළෙමයි. මේ ආර්ථික අරගලය දිනන්න අපිට කරන්න පුළුවන් හැමදේම කරන්න වෙනවා. අන්ත දුගී භාවයෙන් බැටකන ජනතාව ගොඩනගන්න පුළුවන් අප විසින් නැවත පුබුදන ආර්ථික බලවේගයකින් විතරයි. මේ මොහොතේ සැබෑ ජනතා මෙහෙවර තියෙන්නෙ එතනයි."

3.6 ඒ නිසා අපි මේ අර්බුදයේ දුෂ්කර සහ සංකීර්ණ බව අවබෝධ කරගනිමු. අර්බුදයෙන් ගොඩ ඒම සඳහා ආර්ථිකය පුබුදන බලවේගයක් නිර්මාණය කර ගනිමු.

3.7 මේ අයවැය මගින් අප උත්සාහ කරන්නේ ඒ බලවේගය නිර්මාණය කරගත හැකි, ශ්‍රී ලාංකේය ආර්ථිකයේ නව පදනම සැකසීමටයි.

3.8 මෙතැනදී අපේ අවධානය යොමුවන මූලික කරුණු කීපයක් ගෙනහැර දක්වන්නට කැමතියි.

3.9 මෑත ඉතිහාසයේ අප මුහුණ දුන් ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් මුළු රටම දුෂ්කරතාවන් රැසකට මුහුණ දුන්නා. එදා වේල සරිකරගන්න බැරිවුණා. රැකියා අනතුරේ වැටුණා. ආදායම් අහිමිවුණා. ව්‍යාපාර කඩා වැටුණා. තවමත් ඒ සියළු දුෂ්කරතාවන්ගෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම මිදෙන්නට පුළුවන් වෙලා නෑ.

3.10 ජනතාව මෙවැනි දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දුන්නේ රට යළි ගොඩ නැංවීමේ බලාපොරොත්තු හදවතේ රඳවාගෙනයි. අපි සියළු දෙනාම ඒ කැපවීම් කළේ, තවමත් කැපවීම් කරන්නේ රට යළි නංවාලීමේ අරමුණ ඇතිවයි. රට වෙනුවෙන් කැපවීම් කරන සියලූ දෙනාට, අප ගොඩ නංවන නව ආර්ථිකයේ ප්‍රතිලාභ සාධාරණ ලෙස බෙදී යා යතුයි. සැමට සමාන අවස්ථා නිර්මාණය විය යුතුයි. එය සමාජයේ කුඩා කණ්ඩායමක් පමණක් පොහොසතුන් කරන ආර්ථික ක්‍රමයක් නොව, සමස්ත සමාජයම ඉහළට ඔසවා තබන ආර්ථික ක්‍රමයක්.

3.11 ශ්‍රී ලංකාව අඩු ආදායම් ආර්ථිකයක්ව පැවති කාලයේ ජනතාව භුක්ති විඳි ජීවන අවශ්‍යතා අවම මට්ටමක පැවතුණා. නමුත් මැදි ආදායම් ආර්ථිකයක් දක්වා ඉහළට පැමිණීමේදී ජීවන රටාවන්ද

නිරායාසයෙන්ම ඉහළ ගියා. එසේ සිදුවීම සාමාන්‍ය තත්වයක්. ගෙදරක වුණත් එහෙමයි. ගෙදර ආදායම් මට්ටම ඉහළ යද්දී, ජීවන රටාව ඉහළ යනවා.

3.12 නව ආර්ථික පදනම සැලසීමේදී සමාජය හුරුපුරුදුව සිටින ජීවන රටාවන් පිළිබඳව අපේ සැලකිල්ල යොමු විය යුතුයි. මේ ජීවන රටා යළි පහළ මට්ටමකට නොවැටෙන අයුරින්, නව ගමන අප ආරම්භ කළ යුතු වෙනවා.

3.13 විශේෂයෙන්ම ලෝකය සමග තාක්ෂණික පදනමෙන් ගනුදෙනු කරන වර්තමාන තරුණ පරපුර දවසින් දවස තම ජීවන රටාවන් ඉහළ යෑම අපේක්ෂා කරනවා. ඒ නිසා නව ආර්ථික පදනම ඔස්සේ දවසින් දවස ඉහළ නැංවෙන ජීවන රටාවන් උත්තේජනය කරන ජීවන ක්‍රමයක් බිහිකළ යුතු වෙනවා.

3.14 ඒ නිසා අප නිර්මාණය කළ යුත්තේ වර්තමාන ඒක පුද්ගල ආදායමට සරිලන ජීවන ක්‍රමයක් නෙවෙයි. තරුණ තරුණියන් අපේක්ෂා කරන ජීවන ක්‍රමයට සරිලන මට්ටමට ඒක පුද්ගල ආදායම ඉහළ නංවාගත හැකි ක්‍රමයක්.

3.15 මේ ක්‍රමය තුළ දිළිඳු හා අවදානමට ලක්ව ඇති කණ්ඩායම් රැකබලා ගැනීම පිළිබඳ අප පූර්ණ අවධානය යොමු කරනවා. ඒ වගේම දැනට ලබා දෙන නිදහස් අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍ය සේවාවන් මෙන්ම අනෙකුත් සුබසාධන කාර්යයන් ඔස්සේ සමාජයේ සියළු කොටස්වලට සාධාරණ ලෙස ප්‍රතිලාභ ලැබෙනවාද යන්න පිළිබඳව විමසා බැලිය යුතු වෙනවා. ඒ වගේම මේ සේවාවන් වඩාත් කාර්යක්ෂම කළ යුතුයි. මේ සඳහා වැය කරන සම්පත්වලින් උපරිම ඵලදායීත්වයක් ලබා ගත යුතුයි.

3.16 අප දැවැන්ත ආර්ථික අර්බුදයකට මුහුණ දෙමින් සිටින බව අමතක කළොත් අපට ඉදිරිගමනක් නැහැ. වර්තමාන තත්වය හොඳින් අවබෝධ කරගෙනයි, අප ඉදිරි ගමන සකස් කරගත යුත්තේ. ඒ නිසා මේ අර්බුදය මැද අපේ සුබසාධන වැඩ සටහන් වඩාත් ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආකාරය ගැන විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීම වැදගත් වෙනවා.

3.17 මීට සමාන්තරව පුද්ගලික අංශයේ ව්‍යවසායකයන් ප්‍රවර්ධනය කළ යුතු වෙනවා. අපේ රටේ පුද්ගලික ව්‍යවසායකයින් 19 වැනි සියවසේ මැද භාගයේ සිට 1950 ගණන්වල මැද භාගය දක්වාම අඛණ්ඩව වර්ධනය වුණා. නමුත් ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර ජනසතු කිරීම නිසා, ලංකාවේ පුද්ගලික ව්‍යවසායකත්වය සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ කඩා වැටුණා. 1977 විවෘත ආර්ථිකයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස යළිත් පුද්ගලික ව්‍යවසායකයන් ඇති වුණත්, ඔවුන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් නිසි අයුරින් සැපයුණේ නෑ.

3.18 රටේ බොහෝ දෙනෙක් ව්‍යවසායකයන් දෙස බැලුවේ යහපත් ආකල්පයකින් නෙවෙයි. රටේ ආර්ථිකයට දායකත්වයක් සපයන ව්‍යවසායකයන් දුෂ්ටයන් ලෙස සැලකුණා. ලංකාවේ නිෂ්පාදිත ටෙලි නාට්‍යවලින් වැඩි හරියක ගමේ කඩේ මුදලාලි නිරූපණය කළේ දුෂ්ට චරිතයක් විදියට. ගමේ කුඩා ව්‍යවසායකයාගේ සිට මහා පරිමානයේ ව්‍යවසායකයන් දක්වා හැමෝම සූරාකන්නන් විදියට සලකන මානසිකත්වයක් ගොඩ නැංවී තිබුණා.

3.19 අපි මේ තත්වය වෙනස් කළ යුතුයි. පුද්ගලික ව්‍යවසායකයන් දිරිමත් කළ යුතුයි. අලුත් ව්‍යවසායකයන් බිහි කළ යුතුයි. ඔවුන්ට අවශ්‍ය සියලු පහසුකම් සැලසිය යුතුයි. ඔවුන්ගේ කාර්යයන් වඩාත් ඵලදායී කරගත හැකි ප්‍රතිපත්තිමය පරිසරයක් සකස් කළ යුතුයි.

3.20 පුද්ගලික අංශයේ ව්‍යවසායකයින් දිරිමත් කරන අතරම, ආර්ථික කටයුතු නියාමනය, යටිතල පහසුකම් සඳහා ආයෝජනය, වෙළඳපොල අසාර්ථකතාවයන් නිවැරදි කිරීම සහ නීතිය හා සාමය ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු වෙනවා.

3.21 මේ සියල්ල පසුබිම් කරගෙන අප ගොඩගන්නට යන නව ආර්ථිකය සමාජ වෙළඳපොල ආර්ථිකයක්, එහෙමත් නැත්නම් "සමාජ ආරක්ෂණ විවෘත ආර්ථික ක්‍රමයක්" ලෙස අර්ථ දක්වන්නට මම කැමතියි.

3.22 මේ නව ආර්ථිකයේදී අප ප්‍රධාන කරුණු තුනක් පිළිබඳව අවධානය යොමු කරනවා.

1. අපනයනය මූලික කරගත් තරඟකාරී ආර්ථිකයක්.
2. පරිසර හිතකාමී හරිත හා නිල ආර්ථිකයක්
3. ඩිජිටල් ආර්ථිකයක්

3.23 මෙවැනි නව ආර්ථික පදනමක් නිර්මාණය කරලීම අභියෝගාත්මක කාර්යයක්. බදු ක්‍රමයේ වෙනස්කම් කළ පමණින් එවැනි නව ආර්ථිකයක් නිර්මාණය කරගන්නට බැහැ. අලුත් ආදායම් මාර්ග සොයා ගත යුතුයි. අලුත් ක්ෂේත්‍රයන් හඳුනාගත යුතුයි. දැවැන්ත ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ප්‍රතිසංවිධාන සිදුකළ යුතුයි.

3.24 අප මෙතැනදී සුවිශේෂී කරුණු දෙකක් පදනම් කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වෙනවා.

3.25 පළමුවැන්න - ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ප්‍රතිසංවිධාන. දෙවැන්න - ආර්ථික නවීකරණය.

3.26 සීඝ්‍ර ආර්ථික වර්ධනයක් අප අත්පත් කරගත යුතුයි. රටේ සමස්ත විභවතාවය විවෘත කරගත යුතුයි. මෙහිදී රටේ සම්පත් පදනම පිළිබඳව යළි විමසා බැලීම මෙන්ම, ඒවායේ ප්‍රතිසංවිධානයද වැදගත් වෙනවා. අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, කෘෂිකර්ම සහ සමුද්‍රික සම්පත්, කර්මාන්ත, වෙළඳ හා ආයෝජන, ජාතික ආරක්ෂාව, විදේශ සබඳතා ආදී සියල්ල නවීකරණයට ලක් කළ යුතු වෙනවා. අප මේ සමාජ - ආර්ථික පරිවර්තනය සිදු කළ යුත්තේ ගෝලීය සංසිද්ධීන්ද සැලකිල්ලට ගනිමින්. විශේෂයෙන්ම දේශගුණික විපර්යාසයන් ගැන දැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වෙනවා.

3.27 ආර්ථික පරිවර්තනය සඳහා අවශ්‍ය නීති සංශෝධන සහ නව පනත් අප නොබෝ දිනකින් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරනවා.

3.28 මෙහිදී රටේ ආර්ථික කළමනාකරණයට මෙන්ම කාර්මික හා සමාජ සම්බන්ධතා පද්ධතියට එක්ව සිටින විවිධ පාර්ශවයන් අතර පොදු සමාජ සම්මුතියක් ඇති කරගැනීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක්.

ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය, අධිකරණය, වෘත්තීය කණ්ඩායම්, ජන මාධ්‍ය, ආගමික කණ්ඩායම් සහ විවිධ සමාජයීය සංවිධාන මේ සඳහා සම්බන්ධ කරගත යුතු වෙනවා. දිගු කාලීන සමාජ සංහිඳියාව පවත්වා ගැනීමටත්, සීග්‍ර ආර්ථික වර්ධනයක් වෙත හැලහැප්පීම්වලින් තොරව ගමන් කිරීමටත් මේ පොදු එකඟතාවය අතිශය වැදගත් වෙනවා.

3.29 අප නිර්මාණය කරන, සමාජ වෙළඳපොල ආර්ථිකය, නැත්නම් සමාජ ආරක්ෂණ විවෘත ආර්ථිකය ඔස්සේ මෙන්න මේ ඉලක්ක මුලින්ම සපුරා ගැනීමට අප අපේක්ෂා කරනවා.

- සියයට 7 ක 8 තරම් ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක්.
- ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට සියයකට වඩා ඉහළ නංවා ගැනීම
- 2023 සිට 2032 දක්වා නව අපනයන මඟින් ඩොලර් බිලියන 3 ක වාර්ෂික වර්ධනයක්
- ඊළඟ වසර 10 තුළ වාර්ෂිකව ඩොලර් බිලියන 3 කට වඩා සෘජු විදේශ ආයෝජන
- ඉහළ කුසලතාවන්ගෙන් යුතු ජාත්‍යන්තර වශයෙන් තරඟකාරී ශ්‍රම බලකායක් ඉදිරි දසවසර තුළදී නිර්මාණය කරගැනීම

3.30 මෙන්න මේ ඉලක්ක සපුරාගැනීම උදෙසා අප තරඟකාරී මෙන්ම ඉහළ කාර්ය සාධනයක් ඇති නවීන ආර්ථිකයක් නිර්මාණය කරගත යුතුයි. පුද්ගලික අංශයට නායකත්වය හිමිවන, අපනයනයට නැඹුරු වුණු, තරඟකාරී නවීන ආර්ථිකයක්. ඒ සඳහා වූ අපේ ගමන මේ අයවැයත් සමග 2023 වසරේ අපි ආරම්භ කරනවා. නිදහසින් වසර 100 පිරෙන 2048 වසර වෙද්දී සංවර්ධිත රාජ්‍යයක් බවට ශ්‍රී ලංකාව පත් කරලීමේ අලුත් ප්‍රවේශයට හා අලුත් වැඩපිළිවෙලට පසුබිම මේ අයවැය යෝජනා මගින් සකස් කෙරෙනවා.

3.31 හැබැයි මේ අයවැය යෝජනා සාම්ප්‍රදායික අයවැය යෝජනාවලින් වෙනස්. අප බොහෝ විට පුරුදුව සිටින්නේ අයවැය යෝජනා මගින් බඩු මිල අඩු කිරීම්, පඩි වැඩිකිරීම්, සහන, ආදිය ලබා ගැනීමටයි. ලෝකයට ණය වෙමින් හෝ මතුපිටට සහනයක් සේ පෙනෙන අයවැය යෝජනා ඉදිරිපත් කරනවා නම් අපි කැමතියි. ඒ ජනප්‍රිය තීන්දු ගැනීම නිසා අපිට මග වැරදුණා. දැන් අපට තව දුරටත් වැරදි පාරවල ගොස් මං මුළා වෙන්නට බැහැ.

3.32 මේ අයවැයෙන් අප කරන්නේ ලෝකයට ණය වෙමින්, මගුල් කන කාලයේ වැඩක් නෙවෙයි. මේ අයවැයෙන් අප කරන්නේ අපේම ශක්තියෙන් අපට නැගී සිටින්නට පුළුවන් පදනමක් සකස් කිරීම. නව ආර්ථිකයක් නිර්මාණය කිරීමේ ප්‍රවේශයක් විවර කර ගැනීම.

3.33 මේ අයවැය මගින් අප නිර්මාණය කරගන්නා පදනම ඔස්සේ අනාගතය ගොඩ නංවා ගත්තොත්, 2023 අවසාන වෙද්දී අපට සැනසිලිදායක ආර්ථික පරිසරයක් භුක්ති විඳීමේ හැකියාව ලැබෙනවා. ඒ ආර්ථිකයේ ප්‍රතිලාභ රටටම ගලා යනවා.

3.34 මෙතැනදී තවත් කරුණක් අවධාරණය කරන්නට මම කැමතියි. අප ගෙන එන ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමග එකගත්වයකට පැමිණි ප්‍රතිසංස්කරණවලට සීමා වෙන්නේ නෑ. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල යෝජනා කළ ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ සීමා වෙන්නේ ආර්ථික ස්ථායිකරණය සඳහා පමණයි.

3.35 අප මේ ප්‍රතිස්කරණ හා ප්‍රතිසංවිධාන සිදු කරන්නේ නව ආර්ථිකයක් ගොඩ නැංවීම සඳහායි. එය රටේ අවශ්‍යතාවයක්. දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ රටට අවශ්‍යව තිබූ දෙයක්.

3.36 බොහෝ ආණ්ඩු ජනප්‍රියතාව ගැන සිතමින් ඉටු නොකළ කාර්යභාරයක්. අප ඒ කාර්යභාරය රට වෙනුවෙන් ඉටු කරනවා.

3.37 එසේනම්, 2023 අයවැය යෝජනා මෙතැන් සිට ඉදිරිපත් කරන්නට මම කැමතියි.

4. සාර්ව රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුව

අ. 2021 වසර අවසානය වන විට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 8.3 ක්ව තිබූ රාජ්‍ය ආදායම, 2025 වසරේ දී ආසන්න වශයෙන් සියයට 15 දක්වා වැඩි කිරීමට අපගේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථායිකරණ වැඩසටහන තුළින් බලාපොරොත්තු වෙනවා.

ආ. රජය 2025 වසරේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 2 කට වඩා වැඩි ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් අත්පත් කර ගැනීමට ඉලක්ක කරනවා. ඉන් පසුව මෙම මට්ටම තවදුරටත් වර්ධනය කර ගැනීමට අපේක්ෂා කරනවා.

ඇ. 2021 වසර අවසානය වන විට ආසන්න වශයෙන් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 110 ක් ව තිබූ රාජ්‍ය අංශයේ ණය, මැදි කාලීනව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 100 ට වඩා පහළ මට්ටමකට ගෙන ඒමට අප බලාපොරොත්තු වෙනවා.

ඈ. මැදි කාලීනව උද්ධමනය පාලනය කළ හැකි තනි ඉලක්කමක මැදි අගයක් (mid-single digit) දක්වා නැවත ගෙන ඒමට අපේක්ෂා කරනවා.

ඉ. මේ සමගම පොළී අනුපාතික ද ක්‍රමානුකූලව මධ්‍යස්ථ අගයකට ළගා වනු ඇතැයි අප හිතනවා.

ඊ. සාර්ව ආර්ථික විශ්වාසය යළි ස්ථාපිත වූ පසු සහ විදේශ මුදල් ප්‍රවාහ හරහා විදේශ විනිමය සංචිත නැවත වැඩි කර ගැනීමෙන් පසු, විනිමය අනුපාතය මත වන අහිතකර පීඩනය ද අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනවා.

උ. ආර්ථික වර්ධනය වැඩි කර ගැනීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ මාලාවක් ක්‍රියාවට නැංවීම සමඟ, මැදි කාලීනව ආර්ථික වර්ධනය සියයට 5 ක් දක්වා ළගා වනු ඇතැයි

අපේක්ෂා කරන අතර, ඉන් අනතුරුව තවදුරටත් ඉහළ මට්ටමකට වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනවා.

<u>වෙළඳ හා ආයෝජනය</u>

5. විදේශ වෙළඳාම හා ආයෝජනය සම්බන්ධ නියෝජිතායතනය

5.1 රට තුළ පවතින ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් විදේශ විනිමය හිඟයකට ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දෙමින් සිටින බැවින්, විදේශ විනිමය ගලා ඒම් සමාලෝචනය කළ යුතුය. විදේශ වෙළඳාම සහ ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන රාජ්‍ය ආයතනවල පවතින සම්බන්ධීකරණ ගැටලු, රටේ අපනයනවල කාර්යසාධනය කෙරෙහි බලපාන බව කලක් තිස්සේ නිරීක්ෂණය කර ඇත. මීට අමතරව, වර්තමානයේ දී ආයෝජකයන් දිරි ගැන්වීම සඳහා රාජ්‍ය ආයතන මඟින් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතියි. එබැවින්, ආයෝජන හා විදේශ වෙළඳාම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමට තනි ආයතනයක් පිහිටුවීම වැදගත් වනවා. ඒ අනුව, නව නීතියක් ද සම්පාදනය කිරීම සමඟ, ආයෝජන මණ්ඩලය, අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකා අපනයන ණය රක්ෂණ සංස්ථාව, ජාතික ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධන අධිකාරිය ආදී ආයතන සියල්ල වෙනුවට නව ආයතනයක් පිහිටුවනු ඇත. මේ සඳහා, රුපියල් මිලියන 100 ක් වෙන් කිරීමට යෝජනා කරනවා.

6. නව ආර්ථික කලාප

6.1 විදේශ ආයෝජන ආකර්ශනය කර ගැනීම සඳහා බස්නාහිර පළාත, වයඹ පළාත, හම්බන්තොට සහ ත්‍රිකුණාමලය ආශ්‍රිතව නව ආර්ථික කලාපයන් ඇති කිරීමට මම යෝජනා කරනවා. ඒ අනුව, ආයෝජනවලට හිතකර ලෙස අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමට පියවර ගනු ලබනවා. දැනට විවිධ රාජ්‍ය ආයතන යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ආයෝජන හා කර්මාන්ත කලාපයන් ද මෙම නව ආර්ථික කලාප වැඩසටහන යටතට පැමිණෙනු ඇති අතර, ඒ සඳහා නව නීතියක් කඩිනමින් බලාත්මක කරනවා. මීට අමතරව, බදු සහන මත පදනම්ව විදේශ ආයෝජකයන් ආකර්ශනය කර ගැනීමේ දැනට පවතින ක්‍රමවේදය සඳහා විකල්ප යාන්ත්‍රණ ද විමසා බැලිය යුතුය. මෙම වැඩසටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 300 ක් වෙන් කරනවා.

7. ජාතික ඵලදායිතා කොමිෂන් සභාවක්

7.1 ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක දත්ත මත පදනම්ව විමර්ශනය / අධ්‍යයනය කර කර්මාන්ත සඳහා ලබා දිය යුතු වෙළඳ ගැලපීම් නිර්දේශ කිරීම, කර්මාන්ත, වාණිජ හා වෙළඳ ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ ක්ෂුද්‍ර ආර්ථික (Micro Economic) ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳව රජයට උපදෙස් දීම, සමාජ හා පාරිසරික ගැටළු පිළිබඳව දැනට ඇති රෙගුලාසි අධ්‍යයනය කර සංශෝධනය කළ යුතු කරුණු පිළිබඳව නිර්දේශ ලබා දීම, ආර්ථික අස්ථායිතාව සහ නව තාක්ෂණයන්ට අනුගතවීමට ඇති අපහසුතාව හේතුවෙන් වැසී යන කර්මාන්තවල සේවය කරන ලද සේවකයන් සඳහා නව රැකියා අවස්ථාවන් ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි ඔවුන් පුහුණු කර ඒ සඳහා යොමු කිරීම, එසේ නොවන අවස්ථාවල රැකියා අහිමි වන සේවකයන් සඳහා වන්දි ලබා

දීමේ ක්‍රමවේදයක් යෝජනා කිරීම යන කරුණු පිළිබඳව කටයුතු කිරීමට ස්වාධීන ආයතනයක් ලෙස ජාතික ඵලදායිතා කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවීමට යෝජනා කරනවා. මෙහිදී දැනට ක්‍රියාත්මක වන ජාතික ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාලයේ මෙහෙයුම් කටයුතු ද යෝජිත කොමිෂන් සභාව යටතට පත් කරනු ලබනවා. මෙම යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 100 ක් වෙන් කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

8. ගෝලීය වෙළෙඳපොළවල් ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීම

8.1 ශ්‍රී ලංකාව දේශීය සැපයුම් ධාරිතාව වර්ධනය කරන අතරම, වෙළෙඳපොල ප්‍රවේශය පුළුල් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වනවා. වර්තමානයේ දී ගෝලීය වෙළඳාම මෙහෙයවනු ලබන්නේ ආසියාන් (ASEAN) වැනි කලාපීය සහ ගෝලීය නිෂ්පාදන ජාලයන් මගින් වන අතර, ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව මෙම ජාලයන් සමග මේ වන තෙක් සම්බන්ධ වී නොමැත. එබැවින්, ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මගින් අවධානය යොමු කරනුයේ, නවෝත්පාදනය, කාර්යක්ෂමතාවය සහ ගුණාත්මකභාවය තුළින් ගෝලීය වෙළෙඳපොළ තුළ තරග කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවට ඇති හැකියාව ඉහළ නැංවීම පිළිබඳවයි.

8.2 මේ අරමුණින්, ඉන්දියාව සහ චීනය වැනි ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල් සමග සම්බන්ධ වීමේ උත්සාහයන් ශ්‍රී ලංකාව යළි ආරම්භ කර තිබෙනවා. එමෙන්ම, තායිලන්තය සමග ශ්‍රී ලංකාව සිය වෙළෙඳ සාකච්ඡා නැවත ආරම්භ කරනු ඇති අතර, සිංගප්පූරුව සමග එළඹ ඇති නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම සමග කලාපීය විස්තීර්ණ ආර්ථික හවුල්කාරීත්වය (Regional Comprehensive Economic Partnership) වැනි ඉතා වැදගත් කලාපීය වෙළෙඳ සබඳතාවයන් ඇති කරගැනීමට මූලික පියවර තබනු ඇත.

8.3 සියළුම ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ සාකච්ඡා සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ කාර්යාලයක් පිහිටුවීමට ද යෝජනා කරනවා. මෙය මුල් අවස්ථාවේ දී මුදල් අමාත්‍යාංශය යටතේ ස්ථාපිත කරනු ලබන අතර, පසුව එය විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය වෙත ඒකාබද්ධ කෙරෙනු ඇත. ඒ අනුව, විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය, විදේශ කටයුතු හා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ අමාත්‍යාංශය ලෙසින් නම් කරනු ඇත.

9. සැපයුම් සේවා ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන

9.1 සැපයුම් සේවා ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම්වල කාර්යසාධනය අපනයනකරුවන්, ආනයනකරුවන් සහ ආයෝජකයින් සඳහා පවතින තවත් බාධකයකි. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකාවේ සැපයුම් සේවාවන්හි කාර්යසාධනය, ලෝකයේ පළමු රටවල් 70 අතර පවතින පරිදි වැඩිදියුණු කිරීම ඉලක්ක කර ගනිමින්, 2023 සිට 2027 කාලය සඳහා තුන් අවුරුදු සැපයුම් සේවා සංවර්ධන වැඩසටහනක් (Logistics Development Programme) හඳුන්වා දීමට යෝජනා කරනවා.

10. ආයෝජන හිතකර පරිසරයක්

10.1 ව්‍යාපාරවලට හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා දැනට ඇති ක්‍රමවේද සරල හා කාර්යක්ෂම කිරීම අවශ්‍ය වනවා. ඒ අනුව, යහපත් ව්‍යාපාර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමට හැකි වන පරිදි, පිරිවැය,

ක්‍රියාපටිපාටි හා කාලය අවම කිරීමට සහ විනිවිදභාවය ඉහළ නැංවීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට අවශ්‍ය වනවා. එබැවින්, මේ සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වා දීම සඳහා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන අමාත්‍යාංශය වෙත රුපියල් මිලියන 200 ක් වෙන් කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

11. නව කම්කරු ප්‍රතිපත්ති

11.1 ඵලදායී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කාර්යක්ෂම ලෙස සිදු කිරීමට හැකි වන පරිදි සේවක සේව්‍ය දෙපාර්ශවයම ආරක්ෂා වන ආකාරයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කම්කරු ක්ෂේත්‍රය කලකින් සිදු වී නොමැත. තරඟකාරී අපනයනාභිමුඛ ආර්ථිකයක් තුළ, සේවක සේව්‍ය දෙපාර්ශවයම රටේ ප්‍රගතිය නංවාලීම වෙනුවෙන් ඵලදායී ලෙස සහභාගී විය යුතුය. ව්‍යවසායකත්ව හැකියා හා ව්‍යාපාර සංවර්ධනයට බාධාවන ආකාරයට කම්කරු නීති, ප්‍රතිපත්ති සහ ආයතනික වැඩපිළිවෙල ක්‍රියාත්මක නොවිය යුතුය. සමස්ත පරිසරයම, පුද්ගලයෙකුගේ කුසලතාවයන් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ආකාරයට සකස් විය යුතු අතර ව්‍යවසායකයින් විසින් අවදානම් දැරීම ද නිසිආකාරයෙන් ඇගයීමට ලක් විය යුතුය. මෙරට කම්කරු නීති යල් පැන ගිය හා එකිනෙක අතර සබඳතාවක් නොමැති ඒවා වන බැවින්, ආර්ථිකයට සහ සේව්‍ය සේවක දෙපාර්ශවයටම ප්‍රතිලාභ සැලසෙන පරිදි නව, යාවත්කාලීන කළ සහ තනි කම්කරු නීතියක් බලාත්මක කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

12. කෘෂි අපනයන සඳහා ඉඩම්

12.1 නීති ගැටළු, ආයතනික ගැටුම්, ප්‍රාග්ධන හිඟය වැනි විවිධ හේතු නිසා ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාව හා ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව සතු ඉඩම් විශාල ප්‍රමාණයක් කාලයක් තිස්සේ වගා කිරීමෙන් හෝ ඵලදායීව ප්‍රයෝජනයට ගැනීමකින් තොරව පවතී. ආර්ථිකයේ ප්‍රගතිය වෙනුවෙන් එම ඉඩම් ඵලදායක ලෙස උපයෝගී කර ගැනීමේ හැකියාවන් පවතී. ඒ අනුව, නිෂ්පාදනය සහ අපනයන ඉහළ නංවාලමින් එම ඉඩම් ඵලදායී ලෙස උපයෝජනය කිරීමට ආයෝජකයන්ට ඉඩ ප්‍රස්ථා විවෘත කිරීම සඳහා වැඩසටහනක් සකස් කෙරේ. එබැවින්, භාවිතා නොකරන/ඵලදායී ලෙස යොදා නොගන්නා විශාල ඉඩම් කට්ටි දිගු කාලීන බදු පදනම මත අපනයන බෝග වගා කිරීමට ලබා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, යෝජිත කෘෂිකාර්මික ඉඩම් බදු දීමේ වැඩසටහනට පහසුකම් සැලසීම සඳහා නව නීතියක් මෙම සභාවට ඉදිරිපත් කිරීමට අපේක්ෂා කරනවා.

13. රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීම

13.1 රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීමට අදාළ මූලික කටයුතු ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් / උප දිසාපතිවරුන් මඟින් දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයා / දිසාපති විසින් ඉටු කරනු ලැබුව ද, පසුව විශේෂිත අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය සහ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව වෙත ද එම කාර්යයන් පවරන ලදී. එක් එක් ආයතන විසින් ඉඩම් පැවරීමට අදාළ මූලික කටයුතු විවිධ ආකාරයෙන් සිදු කිරීම හේතුවෙන් විෂමතාවයන් හා අක්‍රමිකතාවයන් සිදුවන බව වාර්තා වී ඇත. එබැවින්, ඉහත කී විශේෂිත අවශ්‍යතා මේ වන විට ළඟා කරගෙන ඇති බැවින් එම ආයතන දෙක මඟින් සිදු කරන රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීම ද

ඇතුළත්ව රජයේ සියලු ඉඩම් බැහැර කිරීමට අදාළ මූලික කටයුතු ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් මගින් පමණක් කිරීමට අවශ්‍ය වැඩපිළිවෙලක් ඉදිරි වසර තුළ සකස් කරනු ලබනවා.

14. ඩිජිටල් තාක්ෂණය

14.1 විවිධ ආර්ථික කටයුතු හා සේවා සපයන ක්‍රමවේදවලදී ඩිජිටල් තාක්ෂණය භාවිතා කිරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ මෙරට විසින් හඳුනා ගෙන ඇත. විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් ඛණිජ තෙල් බෙදා හැරීම සම්බන්ධයෙන් QR කේත ක්‍රමය හඳුන්වා දීම සමඟ ඩිජිටල් තාක්ෂණයේ ප්‍රතිලාභ ඉතා මෑතක දී දකගන්නට ලැබුණි. එබැවින්, ඩිජිටල් තාක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, නීති, ආයතනික සහයෝගීතාව හා පහසුකම් ආදිය ද ඇතුළත් වන පරිදි ඩිජිටල් තාක්ෂණ කර්මාන්තයේ ඉදිරි දියුණුව පිළිබඳව විමර්ශනය කර අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත වාර්තා කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීනයන්ගෙන් හා අදාළ නිලධාරීන්ගෙන් සැදුම්ලත් කමිටුවක් පත් කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

15. ශ්‍රී ලංකාවේ ඛනිජ සම්පත් ජාතික සංවර්ධනයට ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීම

15.1 ශ්‍රී ලංකාවේ ඛනිජ සම්පත් ජාතික සංවර්ධනයට දායක කර ගැනීම ඉතා අඩු මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය කරනවා. එබැවින්, හඳුනාගත් ඛනිජ සම්පත් ජාතික සංවර්ධනයට ඵලදායී ලෙස යොදා ගත හැකි ආකාරය පිළිබඳව සුදුසු ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය, පරිසර අමාත්‍යාංශය, භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශය, රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය සඳහා වන ජාතික ආයතනය (NAPPP) හා ඒ හා සම්බන්ධිත ආයතන ඇතුළත් කමිටුවක් පත් කිරීමට යෝජනා කරනවා. එම කමිටු වාර්තාව මාස තුනක් ඇතුළත අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වනවා.

16. කුරුඳු කර්මාන්තය සඳහා නව දෙපාර්තමේන්තුවක්

16.1 කුරුඳු නිෂ්පාදන අපනයනය සම්ප්‍රදායිකව ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගන්නා බැවින් එම ක්ෂේත්‍රයේ අභිවෘද්ධිය සඳහා කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුයි. ශ්‍රී ලංකාවේ කුරුඳු නිෂ්පාදන ගෝලීයව සුවිශේෂී අනන්‍යතාවයක් ගොඩනඟාගෙන ඇති බැවින්, කුරුඳු ආශ්‍රිත අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන අපනයනය තවදුරටත් දිරි ගැන්විය යුතුය. එබැවින්, කුරුඳු කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වූ වෙනමම දෙපාර්තමේන්තුවක් කුරුඳු වගාව වැඩි වශයෙන් ව්‍යාප්තව පවතින කරන්දෙණිය ප්‍රදේශයේ පිහිටුවීමට යෝජනා කරනවා. මෙම යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 200ක් වෙන් කරනවා.

17. ව්‍යාපෘති/වැඩසටහන් ඇගයීම සඳහා නව ක්‍රමවේදයක්

17.1 නිසි පරිදි හඳුනාගැනීමේ සහ ක්‍රමවත්ව ඇගයීමට ලක් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීම හේතුවෙන් පසුගිය කාලය තුළ බොහෝ ව්‍යාපෘති/ වැඩසටහන්වලින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල අත්කර ගෙන නොමැත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එවැනි ව්‍යාපෘති/ වැඩසටහන් සඳහා ලබා ගත් ණය පියවීම සඳහා වෙනත් මූලාශ්‍රයන්ගෙන් රැස් කරන ලබන බදු ආදායම යොදා ගැනීමට රජයට සිදු වෙනවා. ඒ හේතුවෙන්,

රජය විසින් දැන් මුහුණ දෙනු ලබන ණය කළමනාකරණ ගැටළු ඇති කරමින්, මෙය ආර්ථිකයට දරාගත නොහැකි මට්ටමකට ළඟාවී ඇත.

17.2 ඒ අනුව, රේඛීය ආයතනය/අමාත්‍යාංශය විසින් මූල්‍ය, ආර්ථික හා තාක්ෂණික අංශ ඇතුළත් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමෙන් අනතුරුව. ඉදිරියේ දී සැළකිල්ලට ගත යුතු නව ව්‍යාපෘති/වැඩසටහන් ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අදාළ ව්‍යාපෘති/වැඩසටහන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසුව, නිර්දේශ ද සහිතව ජාතික සංවර්ධන කමිටුව (National Development Committee) වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. රජයට නිර්දේශ කිරීමට ප්‍රථම, ප්‍රතිපත්ති අඛණ්ඩතාවය, ශක්‍යතාවය, අන්තර් ආංශික අනුකූලතාවය, ප්‍රමුඛතා ආදිය තහවුරු කිරීම සඳහා එම කමිටුව විසින් ව්‍යාපෘති/වැඩසටහන් නැවත අධ්‍යයනය කළ යුතුය. රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශවල අදාළ විශේෂඥ දැනුම සහිත සාමාජිකයන්ගෙන් ජාතික සංවර්ධන කමිටුවේ සංයුතිය සමන්විත වේ.

<u>සංචාරක කර්මාන්තය</u>

18. සමුද්‍රීය සංචාරක ව්‍යාපාරය ප්‍රවර්ධනය කිරීම

18.1 විවිධ ක්‍රම ඔස්සේ සංචාරකයින් ආකර්ශනය කර ගැනීම සඳහා බොහෝ රටවල නව වැඩසටහන් හඳුන්වා දී තිබෙනවා. එහෙත්, ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීමේ වාසි සහගත බව සැළකිල්ලට ගනිමින්, සමුද්‍රීය සංචාරක ව්‍යාපාරය දියුණු කිරීමට ගනු ලැබූ ප්‍රවේශයන් හි අඩුවක් දක්නට ඇත. එබැවින්, නැගෙනහිර, දකුණ සහ බස්නාහිර පළාත්වල සමුද්‍රීය කලාප තුනක් හඳුනාගෙන, එම ප්‍රදේශවල අදාළ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කරනු ඇත. ඒ අනුව, නොගැඹුරු මුහුදේ සංචාරකයන්ට මුහුදු ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළීම සඳහා ආරක්ෂිත සීමාවන් හඳුනා ගැනීම හා සංවර්ධනය කිරීම, සැහැල්ලු කුඩා රුවල් යාත්‍රා නවතා තැබීම සඳහා නැංගුරම් තොටුපොළවල්, කිමිදුම් කිරීම හා ආශ්‍රිත වෙනත් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම්, සහ ආහාර පාන ලබා ගත හැකි ස්ථාන ඇතුළුව අදාළ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම මේ සඳහා අවශ්‍ය වේ. මෙම කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් සංචාරක සංවර්ධන අරමුදලින් සැපයිය යුතුය. මෙම කටයුතු ආරම්භ කිරීම සඳහා, 2023 අයවැය මඟින් රුපියල් මිලියන 50 ක් වෙන් කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

18.2 ක්‍රීඩා ආශ්‍රිත සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා වන ගමනාන්තයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා ජලය මත ලිස්සා යාම (water rafting) වැනි ත්‍රාසජනක ක්‍රීඩා ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීමට මා යෝජනා කරනවා.

<u>සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය</u>

19. පාසල්වලට අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාදීම

19.1 නවීන තාක්ෂණය සමඟ අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ ප්‍රගමනය සඳහා පාසල් පද්ධතියට අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබැවින්, එහි පළමු පියවර ලෙස, අන්තර්ජාල පහසුකම් සපයන ආයතන සහ

අනෙකුත් පෞද්ගලික ආයතනවල ආයතනික සමාජ වගකීම යන සංකල්පය සමගින් විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවේ දායකත්වයද සහිතව දුෂ්කර ප්‍රදේශවල පිහිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ සහ කනිෂ්ඨ ද්විතීයික පාසල් 1,000 කට නොමිලේ අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාදීමට කටයුතු කරනවා.

20. ග්‍රාමීය පාසල්වල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම

20.1 ඇතැම් ග්‍රාමීය පාසල්වල පවතින සෞඛ්‍ය හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවන බව අපට දැනගන්නට ලැබී ඇත. ඒ අනුව, පළාත් පාසල් 139 ක සහ ජාතික පාසල් 23ක මෙන්ම අවම පහසුකම් සහිත ග්‍රාමීය පාසල්වල සනීපාරක්ෂක පහසුකම්, විශේෂයෙන්ම නිසි ජල පහසුකම් සහිත වැසිකිළි ඉදිකිරීමට හෝ දැනට පවතින වැසිකිළි සඳහා ජල පහසුකම් ලබාදීමට රුපියල් මිලියන 200 ක් වෙන් කරනවා.

<u>උසස් අධ්‍යාපනය</u>

21. රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවලට කුසලතා පදනම මත ඇතුළත් කර ගැනීම වැඩි කිරීම

21.1 රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවලට සිසුන් ඇතුළත් කර ගැනීමේ දී දැනට කලා විෂය ධාරාවේ සියලු සිසුන් පමණක් දීප ව්‍යාප්ත කුසලතා පදනම මත තෝරා ගැනීම සිදු කරනු ලබනවා. එහෙත්, වාණිජ, තාක්ෂණවේදය, විද්‍යා හා ගණිත විෂය ධාරාවන් සඳහා ඇතුලත් කර ගැනීමේ දී දීප ව්‍යාප්ත කුසලතා පදනමින් බඳවා ගනු ලබන්නේ සිසුන්ගෙන් සියයට 40 ක ප්‍රමාණයකි. මෙම තත්ත්වය තුළ ඉහළ කුසලතාවයන් දක්වන සිසුන් විශාල ප්‍රමාණයකට විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත්වීමට ඇති අවස්ථාව අහිමි වනවා. තවද, ඔවුන් දැඩි අපහසුතාවයකට හා අසාධාරණයකට ලක්වන අතරම රටෙහි සංවර්ධනය සඳහා දායකත්වය ලබා දීමට ඇති අවස්ථාව ඔවුන්ට අහිමි වනවා. එබැවින්, එම තත්ත්වය මඟ හරවා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර හඳුන්වා දිය යුතු වනවා. ඒ අනුව 2023/2024 අධ්‍යයන වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි දැනට දීප ව්‍යාප්ත කුසලතා පදනමින් රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල සඳහා ඇතුළත් කර ගනු ලබන ප්‍රතිශතය සියයට 40 සිට සියයට 50 දක්වා පියවරෙන් පියවර ඉහළ දැමීමට යෝජනා කරනවා. ඒ අනුව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල සඳහා ඇතුලත් කර ගැනීමේ ක්‍රමවේදය සංශෝධනය කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

22. වෛද්‍යවරුන් සඳහා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන අවස්ථා

22.1 දැනට කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයට පමණක් සීමාවී ඇති වෛද්‍යවරුන් සඳහා වන පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන කටයුතු වැඩි වෛද්‍යවරුන් ප්‍රමාණයකට අවස්ථාව සැලසෙන පරිදි පුළුල් කළ යුතුයි. ඒ අනුව, පේරාදෙණිය, රුහුණ හා යාපනය යන විශ්වවිද්‍යාලයන්හි ද වෛද්‍යවරුන් සඳහා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන වැඩසටහන් හඳුන්වා දීමට යෝජනා කරනවා. ඒ සඳහා වන නීතිමය විධිවිධාන හා ක්‍රියාපටිපාටි සකස් කිරීමට එම විශ්වවිද්‍යාල කටයුතු කළ යුතුයි. ඒ අනුව, මෙම යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රුපියල්

මිලියන 60 ක් වෙන් කරනවා. වෛද්‍යවරුන්ට පශ්චාත් උපාධිය දේශීය වශයෙන් හැදෑරීමට හැකිවන පරිදි ඒ සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීමට ද මම යෝජනා කරනවා.

23. විශ්වවිද්‍යාලවල උපාධි සඳහා තත්ත්ව සහතික හා ප්‍රතීතන මණ්ඩලයක් (Quality Assurance and Accreditation Board for the University Degrees).

23.1 විශ්වවිද්‍යාලවල පවත්වන උපාධි පාඨමාලාවල ගුණාත්මකභාවය සහ ප්‍රතීතනය පිළිබඳව තහවුරු කිරීමට තත්ත්ව සහතික සහ ප්‍රතීතන මණ්ඩලයක් පිහිටුවීමට යෝජනා කරනවා. ඒ යටතේ, සියලු උපාධි පාඨමාලාවල ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීම අපේක්ෂා කෙරෙනවා. ඒ අනුව, අවශ්‍ය නීති ප්‍රතිපාදන සමඟ මෙම යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීම උසස් අධ්‍යාපන විෂය අයත් අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියා කළ යුතුය. ඒ සඳහා, රුපියල් මිලියන 100 ක් වෙන් කරනවා.

24. උසස් පෙළ සමතුන්ට සහ උපාධිධාරීන්ට විදේශ ශිෂ්‍යත්ව

24.1 ශ්‍රී ලංකාවට නිදහස ලැබී වසර 75 ක් ගතවීම සනිටුහන් කරමින් 2022 වසරේ උසස් පෙළ විභාගයෙන් විශිෂ්ඨ ප්‍රතිඵල ලබා ගන්නා සිසුන් 75 දෙනෙකු සඳහා ඔවුන් විසින් තෝරාගනු ලබන විෂය ක්ෂේත්‍ර පදනම්ව විදේශ විශ්වවිද්‍යාලයන්හි උපාධි හැදෑරීම සඳහා ශිෂ්‍යත්ව 75 ක් ලබා දීමට මම යෝජනා කරනවා. ඒ අනුව, අදාළ විදේශ විශ්වවිද්‍යාල තෝරා ගැනීම, ඔවුන් සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම්වලට එළඹීම, සිසුන් තෝරා ගැනීම, තෝරගත් සිසුන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම ආදී කරුණු පිළිබඳව සැළකිල්ල යොමු කරමින් සුදුසු වැඩසටහනක් සකස් කළ යුතුය. මේ සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් ජනාධිපති අරමුදලින් වෙන් කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

24.2 මෙයට අමතරව, තෝරාගත් උපාධි පාඨමාලාවලින් විශිෂ්ඨ ලෙස උපාධිය සමත්වන රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල උපාධිධාරීන් 75 දෙනෙකු සඳහා පිළිගත් විදේශ විශ්වවිද්‍යාලවල පශ්චාත් උපාධිය හැදෑරීම සඳහා අවස්ථාව සලසා දීමට යෝජනා කරනවා. මේ සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය සහාය පෞද්ගලික අංශයෙන් සහ විදේශ ආධාර ආයතනවලින් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනවා. මෙම වැඩසටහන යටතේ තෝරාගන්නා තරුණ තරුණියන් පශ්චාත් උපාධිය අවසන් කිරීමෙන් පසුව රටේ සංවර්ධනය සඳහා දායක විය යුතු වනවා.

25. නව වෛද්‍ය පීඨයක්

25.1 දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල 11 ක වෛද්‍ය පීඨ පවත්වාගෙන යන අතර එම පීඨ සඳහා 2020-2021 අධ්‍යයන වර්ෂය සඳහා වෛද්‍ය සිසුන් 2001 දෙනෙකු ඇතුළත් කර ගැනීමට කටයුතු කර තිබෙනවා. මෙම සංඛ්‍යාව තවදුරටත් වැඩි කිරීම සඳහා ඌව වෙල්ලස්ස විශ්වවිද්‍යාලය යටතේ ද වෛද්‍ය පීඨයක් අලුතින් ආරම්භ කිරීමට මම යෝජනා කරනවා. මෙම වෛද්‍ය පීඨය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 200 ක් වෙන් කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

26. ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය හැදෑරීම සඳහාම වෙන් වූ ආයතනයක්

26.1 ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය පිළිබඳව හැදෑරීම ට සහ පර්යේෂණ කිරීමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා වන ආයතනයක් පිහිටුවීමට යෝජනා කරනවා. ඒ අනුව, මේ සඳහා රුපියල් මිලියන 50ක් වෙන් කරනවා.

<u>ප්‍රතිසංස්කරණ</u>

27. රාජ්‍ය සේවයේ ප්‍රතිසංස්කරණ

27.1 වර්තමානය වන විට විවිධ රාජ්‍ය ආයතනවල රාජ්‍ය සේවකයන් දාහතර ලක්ෂ පනස් දහසක් (1,450,000) කට ආසන්න පිරිසක් සේවය කරනවා. එමනිසා, රාජ්‍ය ආදායමෙන් වැඩි කොටසක් ඔවුන්ගේ වැටුප් හා වේතන වෙනුවෙන් වැය කළ යුතු වනවා. එබැවින් සංවර්ධන කාර්යයන් ඇතුළු අනෙකුත් පොදු කාර්යයන් වෙනුවෙන් සම්පත් වෙන් කිරීම අභියෝගයක් වී තිබෙනවා. එම නිසා, වත්මන් අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව රාජ්‍ය සේවයේ සියලු අංශ සමාලෝචනය කර අවශ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ඇතුළු නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමට ජනාධිපති කොමිෂන් සභාවක් පත්කිරීමට මම යෝජනා කරනවා.

28. බදුකරණය පිළිබඳ ජනාධිපති කොමිෂන් සභාවක්

28.1 අනෙකුත් රටවල් හා සසඳන විට ශ්‍රී ලංකාවේ බදු මඟින් ලැබෙන රාජ්‍ය ආදායම ඉතා අඩු අගයක් ගන්නා බැවින් සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන හා අනෙකුත් වැදගත් ක්ෂේත්‍ර වෙත සම්පත් වෙන් කිරීම දුෂ්කර වී ඇත. ඒ අනුව, ඉදිරි වසර කීපය තුළ රාජ්‍ය ආදායම ක්‍රමිකව වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා පියවර ගත යුතුව ඇත. ඒ අනුව, බදු ව්‍යුහය, ආයතන, ක්‍රමවේදයන් යනාදියෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය, සම්බන්ධීකරණය සහ බදු සිදුකළ යුතු වෙනස්කම් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කර නිර්දේශ ලබා දීම සඳහා බදුකරණය පිළිබඳ ජනාධිපති කොමිෂන් සභාවක් ස්ථාපිත කිරීමට මම යෝජනා කරනවා. මෙම කොමිෂන් සභාව රාජ්‍ය ආදායම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා මධ්‍යගත ආයතනයක් පිහිටුවීමේ අවශ්‍යතාවය ද අධ්‍යයනය කරනු ඇත.

29. විද්‍යුත් (Electronic) ක්‍රමවේදය මඟින් ගෙවීම් කිරීම ප්‍රවර්ධනය

29.1 අදාළ ප්‍රතිලාභීන් වෙත මුදල් ප්‍රදානයන් ලබා දීම මෙන්ම මහජනතාව විවිධ රාජ්‍ය ආයතන මඟින් සේවා ලබා ගැනීමේ දී කරන ගෙවීම් ද ඇතුළුව සියලුම රජයේ ගෙවීම් විද්‍යුත් (මාර්ගගත) ක්‍රමවේදය යටතේ සිදු කිරීම 2024 වසරේ මාර්තු 01 දින සිට අනිවාර්ය කිරීමට මම යෝජනා කරනවා. ඒ අනුව, සියලු රාජ්‍ය ආයතන විසින් මාර්ගගත ක්‍රමයට එම සේවාවන් ලබා දීම සඳහා වන වැඩපිළිවෙලක් සකස් කර ගැනීමටත්, අවශ්‍ය නීති රෙගුලාසි හඳුන්වා දීමටත් ක්‍රියා කළ යුතුය. මේ සඳහා අමාත්‍යාංශ හා දෙපාර්තමේන්තුවල දැනට සේවය කරන තොරතුරු තාක්ෂණ සේවයේ නිලධාරීන් අවශ්‍ය සහාය ලබා ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය. මෙම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 200 ක් වෙන් කිරීමට මා යෝජනා කරනවා.

30. දත්ත ආරක්ෂණ අධිකාරියක් පිහිටුවීම

30.1 අප විසින් ඩිජිටල් ආර්ථිකය සංවර්ධනය කරන විට, ඩිජිටල්කරණයේ අහිතකර බලපෑමෙන් අපගේ පුරවැසියන්ගේ පෞද්ගලිකත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පෞද්ගලික දත්ත සැකසීම නියාමනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. 2022 අංක 9 දරන පෞද්ගලික දත්ත ආරක්ෂණ පනත ක්‍රියාත්මක කිරීමට රජය බැඳී සිටින අතර 2023 වසරේදී දත්ත ආරක්ෂණ අධිකාරිය පිහිටුවීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නවා. පෞද්ගලික දත්තවල නිසි පාලනය තහවුරු කිරීම වෙනුවෙන් නව නියාමන අධිකාරිය ස්වාධීන වනු ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, ශ්‍රී ලංකා සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිසම, ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම සහ අදාළ ආංශික නියාමකයන් සමඟ ඒකාබද්ධව කටයුතු කරනවා ඇති.

31. පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයන්ට රක්ෂණ ආවරණයක්

31.1 පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවන්හි නිරතවී විවිධ හේතූන් මත රැකියා අහිමි වන පුද්ගලයන්ගේ සංඛ්‍යාව විශාල ලෙස වැඩිවන නැඹුරුවක් දක්නට ලැබේ. වර්තමානයේ පවතින ආර්ථික අර්බුදයත් සමඟ මෙය ඉතා සංකීර්ණ සමාජ ගැටලුවකට යොමු වී ඇති බැවින් රැකියාව අහිමි වී නැවත රැකියාවකට යොමුවන තෙක්වූ කාලය සඳහා උපරිම වශයෙන් මාස තුනකට සීමා වන පරිදි මාසික දීමනාවක් ලබා දීමට හැකි වන ආකාරයට රක්ෂණ ආවරණයක් ලබා දීමට හා ඒ වෙනුවෙන් රක්ෂණ අරමුදලක් ස්ථාපිත කිරීමට යෝජනා කරනවා.

31.2 එමෙන්ම, රජයේ සේවකයන් සඳහා ලබාදෙන අග්‍රහාර සෞඛ්‍ය රක්ෂණ ක්‍රමවේදය තුළින් විශාල පිරිසකට සහනයක් සැලසෙන අතර, පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයන් හටද මෙවැනි සෞඛ්‍ය රක්ෂණයක් ලබා දීමට යෝජනා කරනවා.

31.3 පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයන් සඳහා සේවා යෝජකයන් වෙනුවෙන් සේවක භාරකාර අරමුදල වෙත දායකත්වයක් ලබා දේ. එබැවින්, සේවක භාරකාර අරමුදලෙන් යම් සහනයක් සැලසීම යුතුකමක් හා වගකීමක් වනු ඇත. ඒ අනුව, සේවක භාරකාර අරමුදලින් යෝජිත සෞඛ්‍ය හා රක්ෂණ ආවරණය සඳහා කිසියම් මුදලක් වෙන් කිරීම යෝග්‍ය වනු ඇත.

31.4 ඒ අනුව, සේවක භාරකාර අරමුදල යටතේ මෙම නව ක්‍රම දෙක ද ඇතුළත් වන පරිදි සේවක භාරකාර අරමුදල් පනත සංශෝධනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

<u>ආහාර සුරක්ෂිතතාවය</u>

32. ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳව මාර්ගගත විද්‍යුත් පද්ධතියක්

32.1 ආහාර සුරක්ෂිතතාවයට අදාළ කටයුතු සැලසුම් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා යාවත්කාලීන දත්ත පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව, ගෘහ ඒකකවලට අදාළ සියලුම කෘෂිකාර්මික හා පශු සම්පත් නිෂ්පාදන පිළිබඳව තොරතුරු මාර්ගගත ක්‍රියාවලියක් තුළින් ලබාගෙන ඒ අනුව ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතා වැඩසටහන සැලසුම් කළ යුතුය. මෙම වැඩසටහන ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතා හා පෝෂණය පිළිබඳව ඒකකය මඟින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.